

THE ADVANTAGES OF THE HO CHI MINH THOUGHT IN EDUCATING REVOLUTIONARY IDEAL FOR VIETNAMESE STUDENTS

Vu Thi Minh Tam

Email: vuminhtam1983@gmail.com

Academy of Policy and Development
Nam An Khanh Urban Area, An Thuong,
Hoai Duc, Hanoi, Vietnam

Received: 20/10/2024

Revised: 05/11/2024

Accepted: 02/01/2025

Published: 25/01/2025

Abstract: To inspire the younger generation in Vietnam, particularly students - the future of the nation - to live with ideals and a strong desire to contribute, it is essential to closely integrate the task of educating revolutionary ideals with the teaching of specific subjects. Therefore, this article focuses on discussing the advantages of the Ho Chi Minh Thought subject in educating revolutionary ideals for students, thereby contributing to the enhancement of teaching and learning quality in this subject at universities across Vietnam today.

Keywords: *Ho Chi Minh thought, education, revolutionary ideal, student.*

ƯU THẾ CỦA MÔN HỌC TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH VỚI VẤN ĐỀ GIÁO DỤC LÝ TƯỞNG CÁCH MẠNG CHO SINH VIÊN VIỆT NAM

Vũ Thị Minh Tâm

Email: vuminhtam1983@gmail.com

Học viện Chính sách và Phát triển
Khu Đô thị Nam An Khánh, An Thượng
Hoài Đức, Hà Nội, Việt Nam

Nhận bài: 20/10/2024

Chỉnh sửa xong: 05/11/2024

Chấp nhận đăng: 02/01/2025

Xuất bản: 25/01/2025

Tóm tắt: Để thế hệ trẻ Việt Nam nói chung và sinh viên nói riêng - những chủ tương lai của đất nước - sống có lý tưởng, khát vọng cống hiến, việc gắn kết chặt chẽ nhiệm vụ giáo dục lý tưởng cách mạng với hoạt động giảng dạy một môn học cụ thể là một yêu cầu khách quan và hết sức cần thiết. Do đó, bài viết tập trung bàn về những ưu điểm của bộ môn Tư tưởng Hồ Chí Minh trong giáo dục lý tưởng cách mạng cho sinh viên, qua đó góp phần nâng cao chất lượng giảng dạy và học tập bộ môn Tư tưởng Hồ Chí Minh trong các trường đại học ở Việt Nam hiện nay.

Từ khóa: *Tư tưởng Hồ Chí Minh, giáo dục, lý tưởng cách mạng, sinh viên.*

1. Đặt vấn đề

Ở nước ta, những năm qua, đã có nhiều công trình nghiên cứu khoa học về vấn đề giáo dục lý tưởng cách mạng cho thanh thiếu niên, sinh viên Việt Nam của nhiều tác giả khác nhau như: Phạm Đình Nghiệp (2004), Trần Văn Hải (2007), Nguyễn Anh Tuấn (2008), Đỗ Ngọc Hà (2012), Vũ Tuấn Dũng (2020)... Tuy nhiên, các công trình đó mới chỉ tập trung nghiên cứu những vấn đề như: Tư tưởng Hồ Chí Minh về giáo dục lý tưởng cách mạng cho thanh thiếu niên, sinh viên; Giải pháp và hiệu quả giáo dục lý tưởng cách mạng cho thanh thiếu niên, sinh viên..., chưa có công trình nào bàn về những ưu điểm của bộ môn Tư tưởng Hồ Chí Minh với vấn đề giáo dục lý tưởng cách mạng cho sinh viên. Xuất phát từ thực tế đó, nghiên cứu này nhằm góp phần nâng cao chất lượng dạy và học bộ môn Tư tưởng Hồ Chí Minh, đồng thời gợi ý cho giảng viên những nội dung giáo dục lý tưởng cách mạng cần lồng ghép khi giảng dạy bộ môn này.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Những căn cứ để thực hiện nội dung giáo dục lý tưởng cách mạng cho sinh viên ở các môn học trong chương trình giáo dục

Để công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống cho thế hệ trẻ nói chung, sinh viên nói riêng đạt được hiệu quả, trong thời gian qua, đã có nhiều Chỉ thị, Nghị quyết của Đảng, pháp luật của Nhà nước được ban hành và triển khai thực hiện trong thực tiễn như: Nghị quyết của các kỳ Đại hội Đảng, trong đó gần nhất là Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng nhấn mạnh: “Cần chú trọng giáo dục phẩm chất, năng lực sáng tạo và các giá trị cốt lõi, nhất là giáo dục tinh thần yêu nước, tự hào, tự tôn dân tộc, khơi dậy khát vọng phát triển, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc” (Tạp chí của Ban Tuyên giáo Trung ương). Chỉ thị số 42-CT/TW ngày 24 tháng 3 năm 2015 của Ban Bí thư về Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thế hệ trẻ giai đoạn 2015-2030

(Tư liệu văn kiện Đảng Cộng sản Việt Nam). Chỉ thị số 23-CT/TW ngày 09 tháng 02 năm 2018 của Ban Bí thư về tiếp tục đổi mới, nâng cao chất lượng, hiệu quả học tập, nghiên cứu, vận dụng và phát triển Chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh trong tình hình mới (Tư liệu văn kiện Đảng Cộng sản Việt Nam). Quyết định 4890/QĐ-BGDĐT ngày 23 tháng 12 năm 2019 phê duyệt Chương trình, giáo trình sử dụng chung các môn lí luận chính trị đối với đào tạo trình độ đại học các ngành không chuyên về lí luận chính trị (Bộ Giáo dục và Đào tạo). Kết luận số 01-KL/TW về tiếp tục thực hiện Chỉ thị số 05-CT/TW ngày 15 tháng 5 năm 2016 của Bộ Chính trị khóa XII về Đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh (Tư liệu văn kiện Đảng Cộng sản Việt Nam). Quyết định 1895/QĐ-TTg phê duyệt Chương trình “Tăng cường giáo dục lí tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống và khơi dậy khát vọng cống hiến cho thanh niên, thiếu niên, nhi đồng giai đoạn 2021-2030” ngày 11 tháng 11 năm 2021 của Thủ tướng Chính phủ (Chính phủ). Quyết định 4662/QĐ-BGDĐT ngày 29 tháng 12 năm 2023 về việc phê duyệt Mô hình giáo dục lí tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống cho học sinh, sinh viên (Bộ Giáo dục và Đào tạo).

Những Nghị quyết, Chỉ thị trên có ý nghĩa lí luận rất quan trọng, một mặt góp phần định hướng giáo dục cho các chủ thể làm công tác giáo dục lí tưởng cách mạng, mặt khác giáo dục cho thanh niên, học sinh, sinh viên nhận thức đúng về tầm quan trọng của vấn đề giáo dục lí tưởng cách mạng trong giai đoạn hiện nay.

Bên cạnh những chỉ đạo của Đảng và các Bộ, Ngành về vai trò của giáo dục lí tưởng cách mạng cho học sinh, sinh viên, xuất phát từ thực tế hiện nay, một bộ phận học sinh, sinh viên còn hạn chế về nhận thức, tư tưởng, niềm tin như: Nhận thức chưa đầy đủ về truyền thống cách mạng của Đảng và dân tộc, ít quan tâm đến tình hình chính trị - xã hội của đất nước và quốc tế. Một bộ phận học sinh sống không có mục đích, mục tiêu rõ ràng; không có ý thức vươn lên trong học tập, rèn luyện, ngại khó, ngại khổ, thích hưởng thụ, lười học, lười lao động. Một bộ phận giảm sút lòng tin, thiếu bản lĩnh nên dễ bị các thế lực phản động lôi kéo, kích động tham gia vào các hoạt động vi phạm pháp luật. Một số chỉ quan tâm đến lợi ích cá nhân, ít tham gia các phong trào, hoạt động xã hội... thì nhiệm vụ giáo dục lí tưởng cách mạng cho sinh viên qua hình thức giáo dục trực tiếp trên lớp thông qua các môn học cụ thể là rất quan trọng.

2.2. Khái quát môn học Tư tưởng Hồ Chí Minh

Tư tưởng Hồ Chí Minh là một trong năm môn học bắt buộc, thuộc học phần các môn Lí luận chính trị được đưa vào giảng dạy cho sinh viên ở bậc Đại học. Chương trình mới được ban hành theo Quyết định số 4890/QĐ-BGDĐT ngày 23 tháng 12 năm 2019 của Bộ Giáo dục và Đào tạo về việc Phê duyệt “Chương trình, giáo trình sử dụng chung các môn lí luận chính trị đối với đào tạo trình độ đại học các ngành không chuyên về lí luận chính trị”. Nội dung môn học Tư tưởng Hồ Chí Minh được phân bố thời lượng và nội dung môn học như sau: Thời lượng môn học: 2 tín chỉ (30 tiết). Nội dung các chương học: 6 chương:

Chương 1. Khái niệm, đối tượng, phương pháp nghiên cứu và ý nghĩa học tập môn Tư tưởng Hồ Chí Minh. Chương 2. Cơ sở, quá trình hình thành và phát triển tư tưởng Hồ Chí Minh. Chương 3. Tư tưởng Hồ Chí Minh về độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội. Chương 4. Tư tưởng Hồ Chí Minh về Đảng Cộng sản Việt Nam và Nhà nước của Nhân dân, do Nhân dân, vì Nhân dân. Chương 5. Tư tưởng Hồ Chí Minh về đại đoàn kết toàn dân tộc và đoàn kết quốc tế. Chương 6. Tư tưởng Hồ Chí Minh về văn hóa, đạo đức, con người.

Đối tượng nghiên cứu của môn học Tư tưởng Hồ Chí Minh: “Là toàn bộ những quan điểm của Hồ Chí Minh thể hiện trong di sản của Người. Đó là hệ thống quan điểm toàn diện và sâu sắc về những vấn đề cơ bản của cách mạng Việt Nam... Đó là những vấn đề lí luận và thực tiễn được rút ra từ cuộc đời hoạt động rất phong phú ở cả trong nước và trên thế giới của Hồ Chí Minh, phấn đấu cho sự nghiệp giải phóng dân tộc, giải phóng xã hội, giải phóng giai cấp, giải phóng con người. Đó còn là quá trình hệ thống quan điểm của Hồ Chí Minh vận động trong thực tiễn” (Bộ Giáo dục và Đào tạo, 2021, tr.19-20). Mối quan hệ giữa tri thức môn học Tư tưởng Hồ Chí Minh với tri thức các môn lí luận chính trị.

Trong hành trình đi tìm đường cứu nước, khi tiếp xúc với lí luận của chủ nghĩa Mác - Lênin, Hồ Chí Minh đã nhận thấy ở lí luận đó con đường cứu nước, giải phóng dân tộc Việt Nam. Vì vậy, trong tác phẩm Đường Kách mệnh, Người khẳng định: “Bây giờ học thuyết nhiều, chủ nghĩa nhiều, nhưng chủ nghĩa chân chính nhất, chắc chắn nhất, cách mệnh nhất là chủ nghĩa Lênin” (Hồ Chí Minh, 2011, tr.289]. Khi kế thừa, vận dụng, phát triển sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin vào thực tiễn cách mạng nước ta, Hồ Chí Minh đã tìm ra con đường cứu nước giải phóng dân tộc, giải quyết được vấn đề khủng hoảng về con đường

cứu nước ở Việt Nam cuối thế kỉ XIX, đầu thế kỉ XX. Như vậy, chủ nghĩa Mác - Lênin là thế giới quan, phương pháp luận trong nhận thức và hoạt động cách mạng của Hồ Chí Minh. Để hình thành nên hệ thống quan điểm cơ bản và toàn diện về những vấn đề cơ bản của cách mạng Việt Nam, Hồ Chí Minh đã dựa trên nền tảng lập trường, quan điểm và phương pháp luận của chủ nghĩa Mác - Lênin, đồng thời kế thừa và phát triển những giá trị truyền thống tốt đẹp của dân tộc Việt Nam, tinh hoa văn hóa nhân loại kết hợp với thực tiễn cách mạng trong nước và thế giới. Đối với Người, tiền đề tư tưởng quan trọng nhất, có vai trò quyết định trong việc hình thành hệ tư tưởng của Người chính là chủ nghĩa Mác - Lênin.

Trong lịch sử ra đời của Đảng Cộng sản Việt Nam, Chủ tịch Hồ Chí Minh không chỉ là người chiến sĩ Cộng sản đầu tiên của Đảng, mà còn là người sáng lập, giáo dục, rèn luyện và là lãnh tụ của Đảng Cộng sản Việt Nam. Xuất phát từ tình yêu nước, thương dân, khát vọng giải phóng dân tộc Việt Nam khỏi kiếp lầm than, nô lệ, Hồ Chí Minh đã ra nước ngoài tìm kiếm, lựa chọn con đường cứu nước phù hợp, đề ra phương hướng, đường lối cách mạng đúng đắn, sáng tạo cho dân tộc và lãnh đạo sự nghiệp cách mạng của dân tộc Việt Nam theo mục tiêu độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội. Đối với môn Lịch sử Đảng Cộng sản Việt Nam, hệ thống quan điểm, tư tưởng Hồ Chí Minh là một bộ phận của hệ tư tưởng của Đảng, cùng với chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh là một bộ phận đóng vai trò là nền tảng tư tưởng, kim chỉ nam cho hành động của Đảng, góp phần định hướng lí luận cho Đảng trong quá trình xây dựng đường lối, chiến lược, sách lược cách mạng đúng đắn. Như vậy, kiến thức môn Tư tưởng Hồ Chí Minh góp phần trang bị thế giới quan, phương pháp luận khoa học để nắm vững kiến thức về môn Lịch sử Đảng Cộng sản Việt Nam. Ngược lại, kiến thức môn Lịch sử Đảng Cộng sản Việt Nam góp phần bổ sung, phát triển, đồng thời làm sáng tỏ vai trò nền tảng tư tưởng, kim chỉ nam chỉ đạo hành động của chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh.

2.3. Giảng dạy Tư tưởng Hồ Chí Minh với vấn đề giáo dục lí tưởng cách mạng cho sinh viên

Trong sự nghiệp cách mạng của dân tộc, dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam, hệ thống những quan điểm, tư tưởng của Hồ Chí Minh đã được vận dụng vào thực tiễn cách mạng và đưa đến những thắng lợi cho cách mạng Việt Nam. Nhận thức được tầm quan trọng của việc cần thực hiện giáo dục cho thế hệ trẻ Việt Nam luôn trung thành

với mục tiêu, lí tưởng của Đảng và với chế độ xã hội chủ nghĩa, từ năm học 2004, cùng với các môn: Triết học Mác - Lênin, Kinh tế chính trị Mác - Lênin, Chủ nghĩa xã hội khoa học và Lịch sử Đảng Cộng sản Việt Nam, môn học Tư tưởng Hồ Chí Minh đã trở thành một chuyên ngành khoa học và có giáo trình được đưa vào giảng dạy trong hệ thống các trường đại học và cao đẳng trong cả nước.

Môn học Tư tưởng Hồ Chí Minh có ưu thế trong việc thực hiện mục tiêu giáo dục lí tưởng cách mạng cho sinh viên, xuất phát từ các căn cứ sau:

Một là, từ vị trí của môn học Tư tưởng Hồ Chí Minh. Trong học phần các môn lí luận chính trị, môn học Tư tưởng Hồ Chí Minh là môn học mang đặc trưng tổng hợp, đem lại cho người học không chỉ là sự hiểu biết về cuộc đời, sự nghiệp cách mạng của Bác mà còn là cảm xúc cho người học, không chỉ cung cấp nền tảng lí luận mà còn cho người học phương pháp thực hiện trong cuộc sống, không chỉ giúp người học nhận thức mà còn hướng tới hành động.

Theo số liệu khảo sát trong đề tài nghiên cứu khoa học cấp Bộ về hiệu quả giáo dục lí tưởng cách mạng cho sinh viên khối các trường đại học và cao đẳng hiện nay, khi khảo sát sinh viên, giảng viên về nội dung giảng dạy lí tưởng cách mạng có ưu thế, đề tài nhận được kết quả: “Những nội dung được học tập có tỉ lệ đánh giá cao nhất là: Lí luận của chủ nghĩa Mác - Lê nin (97,3%); Tư tưởng Hồ Chí Minh (95,3%); Đường lối, quan điểm của Đảng cộng sản Việt Nam (89,0%). Ba nội dung này tương ứng với ba môn học đại cương cơ bản có tính tiên quyết cho mọi sinh viên ở tất cả các trường đại học, cao đẳng ở Việt Nam. Đó là các môn: Triết học Mác - Lê nin; Tư tưởng Hồ Chí Minh và Lịch sử Đảng Cộng sản Việt Nam”. Đây là nhóm nội dung quan trọng nhất, cung cấp cơ sở khoa học và thực tiễn của tiến trình cách mạng ở Việt Nam, từ đó tạo dựng nền tảng vững chắc cho việc xây dựng lí tưởng cách mạng cho sinh viên” (Hồ Chí Minh, 2011, tr. 81).

Như vậy, trong hệ thống các học phần các môn lí luận chính trị, Tư tưởng Hồ Chí Minh là một trong những môn có ưu thế lớn trong việc góp phần giáo dục lí tưởng cách mạng cho sinh viên. Thông qua việc học tập môn học tại các trường đại học, sinh viên Việt Nam được giáo dục về lí tưởng, niềm tin cách mạng, củng cố về lập trường, quan điểm cách mạng trên nền tảng lí luận của chủ nghĩa Mác-Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh; giáo dục kiên định mục tiêu, lí tưởng của Đảng, Nhà nước và Nhân dân ta là độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội; bồi

đương lòng yêu nước, lòng tự hào, tự tôn dân tộc; có tinh thần quốc tế trong sáng, tinh thần đoàn kết, hữu nghị, hợp tác chân thành với các nước tiến bộ và nhân loại trên thế giới; giáo dục và định hướng thực hành đạo đức cách mạng, yêu cái thiện, ghét cái ác; nâng cao bản lĩnh chính trị, ý thức và trách nhiệm công dân; giáo dục nhận thức rõ bản chất, âm mưu, thủ đoạn của các thế lực thù địch, nhất là âm mưu “Diễn biến hòa bình, bạo loạn lật đổ” của các thế lực thù địch chống lại chế độ ta. Từ đó, sinh viên nâng cao tinh thần cảnh giác, sẵn sàng chiến đấu, bảo vệ lí tưởng của Đảng, lí tưởng của dân tộc.

Hai là, từ mục tiêu của môn học Tư tưởng Hồ Chí Minh. Môn học Tư tưởng Hồ Chí Minh trước hết trang bị cho sinh viên về mặt kiến thức. Đó là hệ thống những kiến thức cơ bản về một số vấn đề chung của môn học như: Khái niệm, đối tượng, phương pháp nghiên cứu, ý nghĩa học tập môn học, nguồn gốc, quá trình hình thành và phát triển tư tưởng Hồ Chí Minh, giá trị tư tưởng Hồ Chí Minh; những nội dung cơ bản của tư tưởng Hồ Chí Minh về các vấn đề: độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội; Đảng Cộng sản Việt Nam và Nhà nước của Nhân dân, do Nhân dân, vì Nhân dân; đại đoàn kết toàn dân tộc và đoàn kết quốc tế; văn hóa, đạo đức và con người và quá trình Đảng Cộng sản Việt Nam vận dụng hệ thống những quan điểm, tư tưởng đó của Người trong sự nghiệp cách mạng của dân tộc qua hai thời kì cách mạng dân chủ nhân dân và trong cách mạng xã hội chủ nghĩa. Qua đó, thế hệ trẻ hình thành nên những phẩm chất như: kiên định mục tiêu, lí tưởng cách mạng, bồi dưỡng tinh thần yêu nước, trung thành với con đường, lí tưởng độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội, nâng cao bản lĩnh chính trị; nhận thức được giá trị của tư tưởng Hồ Chí Minh đối với sự nghiệp cách mạng của dân tộc và phong trào cách mạng thế giới; thấy được trách nhiệm của sinh viên trong việc phải phấn đấu học tập, nâng cao trình độ hiểu biết, rèn luyện đạo đức cá nhân để góp phần vào sự nghiệp xây dựng và phát triển đất nước.

Ba là, từ cuộc đời, sự nghiệp và công lao vĩ đại của Chủ tịch Hồ Chí Minh - biểu tượng cao cả cho lí tưởng, khát vọng giải phóng dân tộc, giải phóng giai cấp, giải phóng con người. Chủ tịch Hồ Chí Minh là tấm gương sáng ngời cho mọi thế hệ người Việt Nam về khát vọng thực hiện lí tưởng và hoài bão cao cả cứu nước, cứu dân thoát khỏi cảnh lầm than, gian khổ. Với ý chí và quyết tâm cách mạng mãnh liệt, tinh thần anh hùng và lòng yêu nước, Người đã cống hiến trọn đời cho sự nghiệp đấu tranh giành lại độc lập, tự do, hạnh phúc cho dân tộc Việt Nam,

đưa Nhân dân Việt Nam lên địa vị làm chủ. Đặc biệt, Chủ tịch Hồ Chí Minh còn là người có bản lĩnh chính trị, tư duy sắc bén, sáng tạo; Người có phẩm chất của một người yêu nước chân chính, một chiến sĩ cách mạng vô sản kiên cường, anh dũng, trí tuệ, uyên bác và đạo đức trong sáng. Chính từ tấm gương đạo đức sáng ngời và giá trị tư tưởng của Hồ Chí Minh đối với cách mạng Việt Nam và sự phát triển tiến bộ của nhân loại mà Tổ chức Giáo dục, Khoa học và Văn hóa Liên Hợp Quốc đã khẳng định: Chủ tịch Hồ Chí Minh là biểu tượng xuất sắc về lòng tự tôn dân tộc. Người đã cống hiến trọn đời cho sự nghiệp giải phóng dân tộc của nhân dân Việt Nam, góp phần vào cuộc đấu tranh chung của các dân tộc vì hòa bình, độc lập dân tộc, dân chủ và tiến bộ xã hội.

Đối với Đảng Cộng sản Việt Nam, để tưởng nhớ những đóng góp to lớn của Người, trong điều văn của Ban Chấp hành Trung ương Đảng Lao động Việt Nam đã khẳng định: “Người là tượng trưng cho tinh hoa của dân tộc Việt Nam, cho ý chí kiên cường, bất khuất của Nhân dân Việt Nam suốt bốn nghìn năm lịch sử. “Không có gì quý hơn độc lập, tự do”. “Chúng ta thà hi sinh tất cả chứ nhất định không chịu mất nước, nhất định không chịu làm nô lệ”. Đó là lời kêu gọi cứu nước khẩn thiết hiện nay của Tổ quốc, là lời hịch của ông cha ta vang vọng tự ngàn xưa, là nghĩa vụ thiêng liêng của chúng ta đối với muôn đời con cháu” (Hồ Chí Minh, 2011, tr.627). Người “là linh hồn, là ngọn cờ chói lọi, lãnh đạo toàn Đảng, toàn dân, toàn quân ta đoàn kết một lòng, chiến đấu anh dũng, viết nên những trang sử vẻ vang nhất của Tổ quốc ta” (Hồ Chí Minh, 2011, tr.626).

Trong suốt cuộc đời hoạt động cách mạng, đối với cách mạng Việt Nam, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã hiến dâng cả cuộc đời mình cho sự nghiệp cách mạng của dân tộc. Người luôn nhất quán thực hiện quan điểm toàn tâm, toàn ý phục vụ Tổ quốc, phục vụ Nhân dân cho đến những phút cuối cùng, như Đảng ta đã đánh giá khi Người ra đi: “Cả cuộc đời vĩ đại của Hồ Chủ tịch là tấm gương mãi mãi sáng ngời chí khí cách mạng kiên cường, tinh thần độc lập tự chủ, lòng yêu Nhân dân thắm thiết, đạo đức chí công vô tư, tác phong khiêm tốn, giản dị” (Hồ Chí Minh, 2011, tr.269). Đặc biệt, Hồ Chí Minh là người luôn nhất quán giữa lời nói và việc làm. Người luôn dùng hành động thiết thực, việc làm cụ thể trong cuộc sống để thuyết phục mọi người noi theo. Theo Người, tránh nói nhiều, làm ít, thậm chí nói mà không làm. Trong tác phẩm *Đường Kách mệnh*, khi đề cập đến “Tư cách của người cách mạng”, Hồ Chí Minh yêu cầu: “Nói thì phải làm” (Hồ Chí Minh, 2011, tr.280). Trong thực

tế, để nêu gương, đồng thời giáo dục mọi người làm, Người đã thực hiện rất thường xuyên và nghiêm túc. Với Người, thước đo đạo đức của một người là hiệu quả công việc.

Đối với cách mạng thế giới, Người đấu tranh không biết mệt mỏi cho nền hòa bình thế giới. Để ghi nhận những đóng góp của Người cho nhân dân Việt Nam và nền hòa bình thế giới, tại Hội thảo quốc tế “Chủ tịch Hồ Chí Minh - Anh hùng giải phóng dân tộc, Nhà văn hóa vĩ đại”, được tổ chức vào tháng 3 năm 1990, Modagat Ahmet, Giám đốc UNESCO khu vực Châu Á - Thái Bình Dương đã phát biểu: Chỉ có một số ít nhân vật lịch sử trở thành một phần của huyền thoại khi họ vẫn còn sống và rõ ràng Hồ Chí Minh là một trong số họ. Người sẽ được ghi nhớ không chỉ là người giải phóng dân tộc Việt Nam và nhân dân bị áp bức trên thế giới mà còn là một nhà hiền triết đã mang đến một thời đại mới mới và khát vọng cho những người đang đấu tranh không ngừng để xóa bỏ bất công và bất bình đẳng khỏi Trái Đất này.

Bốn là, từ các mạch nội dung trong Chương trình môn học Tư tưởng Hồ Chí Minh đều có liên hệ chặt chẽ với các nội dung giáo dục lí tưởng cách mạng cho sinh viên. Trong cuộc sống, lí tưởng được hiểu là phương hướng, là mục tiêu phấn đấu của mỗi người. Nếu không có lí tưởng, con người sẽ hoang

mang, không tìm được hướng đi. Vì vậy, việc xác định lí tưởng đúng đắn là rất quan trọng, đặc biệt là đối với thế hệ trẻ - những chủ nhân tương lai của đất nước. Giáo dục lí tưởng cách mạng được hiểu là quá trình tác động có mục đích, có kế hoạch của nhà giáo dục đến đối tượng giáo dục, góp phần hình thành những phẩm chất nhân cách quan trọng ở mỗi thành viên trong xã hội, điều chỉnh hành vi cá nhân nhằm thực hiện thành công mục tiêu dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh. Đối với sinh viên Việt Nam hiện nay, thực hiện giáo dục lí tưởng cách mạng cần tập trung vào các nội dung giáo dục sau: Giáo dục lòng yêu nước, tự lực, tự cường, tự tôn dân tộc, truyền thống văn hóa của dân tộc Việt Nam; Giáo dục lí tưởng, niềm tin về tính tất yếu đi lên chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam; Giáo dục lòng tin tuyệt đối vào vai trò lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam; Giáo dục bản lĩnh vượt qua mọi khó khăn; Giáo dục đạo đức mới, lối sống mới; Giáo dục tính tự giác, tích cực, chủ động, có ý chí phấn đấu đạt được mục tiêu, ước mơ, lí tưởng.

Chương trình môn học Tư tưởng Hồ Chí Minh đã được Bộ Giáo dục và Đào tạo biên soạn thành giáo trình dành cho bậc Đại học và xuất bản tháng 6 năm 2021, đều có các nội dung có thể lồng ghép mục tiêu giáo dục lí tưởng cách mạng cho sinh viên (xem Bảng 1).

Bảng 1: Liên kết nội dung môn học Tư tưởng Hồ Chí Minh với nội dung giáo dục lí tưởng cách mạng cho sinh viên

STT	Chương	Nội dung phân học lồng ghép mục tiêu giáo dục lí tưởng cách mạng	Nội dung giáo dục lí tưởng cách mạng cho sinh viên
1	Chương 2	II.1. Thời kì trước năm 1911: Hình thành tư tưởng yêu nước và chỉ hướng tìm con đường cứu nước mới. II.4. Thời kì 1930 - 1941: Vượt qua thử thách, giữ vững đường lối, phương pháp cách mạng Việt Nam đúng đắn, sáng tạo.	- Giáo dục sinh viên tính tự giác, tích cực, chủ động tham gia vào các hoạt động trong học tập, tinh thần tự tìm tòi, nghiên cứu, sáng tạo để lĩnh hội các tri thức mới, góp phần đạt kết quả cao trong học tập. - Giáo dục sinh viên bản lĩnh vững vàng, tự tìm ra cách thức vượt qua mọi khó khăn, thử thách để hoàn thành tốt mục tiêu học tập. Đồng thời, giáo dục sinh viên dám bảo vệ cái đúng, đấu tranh với cái sai, các lạc hậu, phản tiến bộ; dám đấu tranh với các quan điểm sai trái của các thế lực thù địch, phản động.
2	Chương 3	II.1.c. Một số đặc trưng cơ bản của xã hội xã hội chủ nghĩa.	- Giáo dục sinh viên lí tưởng, niềm tin về tính tất yếu đi lên chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam. Từ đó, biết bảo vệ mục tiêu, con đường phát triển của dân tộc Việt Nam là độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội.
3	Chương 4	I.1. Tính tất yếu và vai trò lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam.	- Giáo dục học sinh có lòng tin tuyệt đối vào sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam. Từ đó, sinh viên biết bảo vệ Đảng trước sự phá hoại của các thế lực thù địch, đồng thời trong cuộc sống thực hiện nghiêm chỉnh đường lối, chủ trương của Đảng và pháp luật của Nhà nước.

STT	Chương	Nội dung phân học lồng ghép mục tiêu giáo dục lí tưởng cách mạng	Nội dung giáo dục lí tưởng cách mạng cho sinh viên
4	Chương 5	I.1. Vai trò của đại đoàn kết toàn dân tộc.	- Giáo dục lòng yêu nước, tinh thần tự lực, tự cường, lòng tự hào dân tộc, truyền thống văn hóa của dân tộc Việt Nam. Từ đó, sinh viên tích cực tham gia đấu tranh chống các âm mưu, hành vi xâm phạm lãnh thổ, biên giới quốc gia, vùng biển thuộc chủ quyền và quyền chủ quyền của quốc gia bằng những việc làm phù hợp với lứa tuổi và theo đúng quy định của pháp luật.
5	Chương 6	I.2. Những chuẩn mực đạo đức cách mạng.	- Giáo dục đạo đức mới cho sinh viên, đó là tu dưỡng, rèn luyện theo tám gương cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư, khiêm tốn, trung thực... của Hồ Chí Minh, thực hành đạo đức mới trong học tập và cuộc sống. - Giáo dục lối sống mới đó là lối sống theo hướng văn minh, tiến bộ; kết hợp hài hòa giữa truyền thống tốt đẹp của dân tộc với tinh hoa văn hóa nhân loại; thực hành ứng xử, giao tiếp văn minh, chuẩn mực; ăn mặc chỉnh tề, yêu lao động, biết quý trọng thời gian; biết yêu thương, giúp đỡ mọi người; chấp hành tốt pháp luật của Nhà nước và quy định của nhà trường...

3. Kết luận

Môn học Tư tưởng Hồ Chí Minh có vai trò quan trọng, góp phần vào thực hiện mục tiêu giáo dục lí tưởng cách mạng cho sinh viên ở các trường đại học. Do đó, vấn đề đặt ra là nếu giảng viên trực tiếp giảng dạy môn học, có hình thức, phương pháp dạy học phù hợp để lồng ghép một cách khoa học nội dung giáo dục lí tưởng cách mạng vào trong từng bài giảng môn học Tư tưởng Hồ Chí Minh sẽ tạo ra

hiệu quả thiết thực trong việc bồi dưỡng lí tưởng cách mạng, giáo dục đạo đức, lễ sống cao đẹp cho sinh viên, góp phần xây dựng nên một thế hệ chủ nhân tương lai của đất nước có trí tuệ, bản lĩnh, giàu khát vọng cống hiến để xây dựng đất nước Việt Nam phồn vinh, hạnh phúc, từ đó đưa dân tộc bước vào một kỉ nguyên mới: “Kỉ nguyên vươn mình của dân tộc Việt Nam”.

Tài liệu tham khảo

- Bộ Giáo dục và Đào tạo. (2021). *Giáo trình Tư tưởng Hồ Chí Minh*, NXB Chính trị Quốc gia - Sự thật, Hà Nội.
- Bộ Giáo dục và Đào tạo: https://moet.gov.vn/giaoduc/quocdan/nha-giao-va-can-bo-quan-ly-giao-duc/Pages/chi-tiet-van-ban-chi-dao-dieu-hanh.aspx?ItemID=2729#content_1.
- Bộ Giáo dục và Đào tạo: <https://moet.gov.vn/giaoduc/quocdan/giao-duc-trung-hoc/Pages/chi-tiet-van-ban-chi-dao-dieu-hanh.aspx?ItemID=3562>.
- Chính phủ: <https://vanban.chinhphu.vn/default.aspx?pageid=27160&docid=204458>.
- Hồ Chí Minh. (2011). *Toàn tập, tập 2*, NXB Chính trị Quốc gia - Sự thật, Hà Nội.
- Hồ Chí Minh. (2011). *Toàn tập, tập 15*, NXB Chính trị Quốc gia - Sự thật, Hà Nội.
- Tạp chí của Ban Tuyên giáo Trung ương: <https://www.tuyengiao.vn/tang-cuong-giao-duc-ly-tuong-cach-mang-cho-sinh-vien-gop-phan-nuoi-duong-khat-vong-dan-toc-139881>, xem 24/8/2021.
- Tư liệu văn kiện Đảng Cộng sản Việt Nam: <https://tulieuvankien.dangcongsan.vn/he-thong-vanban/van-ban-cua-dang/chi-thi-so-42-cttw-ngay-2432015-cua-ban-bi-thu-ve-tang-cuong-su-lanh-dao-cua-dang-doi-voi-cong-tac-giao-duc-ly-162>.
- Tư liệu văn kiện Đảng Cộng sản Việt Nam: <https://tulieuvankien.dangcongsan.vn/he-thong-vanban/van-ban-cua-dang/chi-thi-so-23-cttw-ngay-922018-cua-ban-bi-thu-ve-tiep-tuc-doi-moi-nang-cao-chat-luong-hieu-qua-hoc-tap-nghien-cuu-4004>.
- Tư liệu văn kiện Đảng Cộng sản Việt Nam: <https://tulieuvankien.dangcongsan.vn/he-thong-vanban/van-ban-cua-dang/ket-luan-so-01-kltw-ngay-1852021-cua-bo-chinh-tri-ve-tiep-tuc-thuc-hien-chi-thi-so-05-cttw-ngay-1552016-cua-bo-chinh-tri-7430>.
- Vũ Tuấn Dũng. (2020). *Hiệu quả giáo dục lí tưởng cách mạng cho sinh viên khối các trường đại học, cao đẳng Hà Nội hiện nay*, Đề tài Khoa học và Công nghệ cấp Thành phố, mã số 01X-11-2018-2.